jugoslov. vsesok. zlet v Ljubljani 1922. — Tekma moškega naraščaja na zletu Gor. Sok. Župe v Kranju. — Iz Murske Sobote. — Dve novi knjižici za sokolski naraščaj.

Naša gospodarska organizacija.

—g **Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani** ima svoj letošnji občni zbor v sredo, dne 12. aprila, ob 10. dopoldne v Učiteljski tiskarni, Frančiškanska ulica št. 6, z dnevnim redom, ki ga določajo pravila (poročila, predlogi, volitve.) Odborova seja bo v nedeljo, dne 9. aprila 1922, ob 10. dopoldne na I. mestni deški osnovni šoli v Ljubljani, Komenskega ulica. Vsi društveni funkcijonari naj pripravijo že za odborovo sejo svoja poročila, namenjena občnemu zboru! To obvestilo glede občnega zbora in glede odborove seje velja kot direktno vabilo. Predsednik.

—g **Vabilo. Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju** ima svoj občni zbor dne **12. aprila (velika sreda)** ob 9. uri zjutraj v okoliški šoli v Celju (spodaj) po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1921. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje letnega računa za l. 1921. 4. Eventualne volitve. 5. Slučajnosti. Načelstvo.

—g **Tvornica učil in šol. potrebščin v Ljubljani.** Frančiškanska ul. 6 prosi vse p. n. tovarišice, tovariše in okrajna učit. društva, ki so člani zadruge, da izpolnijo jim vposlane pristopne izjave ter podpisane čimprej semkaj dopošljejo in poravnajo zneske, za koje se jih je opozorilo (vpisnine). Oni člani zadruge pa, ki dosedaj še niso plačali polnih deležev se naprošajo, da store isto, da se jim dopošlje tozadevna zadružna izkaznica. — Kdor želi zadružna pravila ali položnice, naj se oglasi z dopisnico na gorejšnji naslov. Tovariški pozdrav!

Naša kulturna organizacija.

—ko **Slovenska Šolska Matica razpošilja** svojim članom za pretečeno leto štiri publikacije. — O **dr. Ljudevit Pivko — Schaupovi »Telovadbi«**, razlagi telovadne teorije in navodilu za vodstvo telesnih vaj po Tyrševem sestavu smo že lani govorili in bodo znale praktično vrednost tega dela prav ceniti šele bodoče generacije učiteljstva, ki bodo vzgojene v duhu tega dela. Letos je izšel drugi zvezek, s prostimi vajami, redovnimi, tekom, hojo in rajalnimi vajami. O **Finkovem »Posebnem ukoslovju pouka v elementarnem razredu«** in praktični strani delca govori pisatelj sam v uvodu: »Pričujoče delce je namenjeno predvsem pouku metodike elementarnega razreda v drugem tečaju III. let. učiteljišča. Snov sem nodal v kratki, celo lapidarni obliki.« Dasi imamo posebno v hrvaški pedagoški literaturi dokaj del, ki bi se dala uvesti s pridom na naša učiteljišča kot ročne knjige za učiteljske kandidate, kar bi mnogo pripomoglo k našemu kulturnemu uedinjenju, moramo toplo pozdravljati program Slov. Šol. Matice, ki se ozira posebno na potrebe knjig za naš naraščaj. Izdaja podobnih del se pa ne da nadomestiti s hrvatsko ali srbsko literaturo. Manj praktičen se nam zdi **»Pedagoški zbornik«**, ki ga je sicer zelo izbrano **uredil dr. K Ozvald**, a nima tiste praktične vrednosti. Njega vsebina bi brez škode prešla lahko v »Popotnik« in ga s tem vsebinsko še bolj dvignila. Prepričani smo, da je izdaja draga in da bi za to ceno lahko imeli že dvoje enotnih pedagoških del. Žal nam je za zelo praktično Finkovo zbirko naredb in odlokov. **»Letno poročilo«** nam kaže zanimanje učiteljstva za svojo kulturno organizacijo.

—ko **Slovenska Šolska Matica.** Publikacije za l. 1921 se pravkar razpošiljajo. V aprilu bodo vse razposlane. Vodstva oziroma ravnateljstva ljubljanskih osnovnih, meščanskih in srednjih šol naj pošljejo po knjige k poverjeniku Jakobu Dimniku.

—ko. **Občni zbor Slovenske Šolske Matice** se vrši dne 12. t. m. ob 2 uri popoldne v prostorih I. mestne deške ljudske šole v Ljubljani, Komenskega ul. z običajnim dnevnim redom.

Iz naše organizacije.

Iz glavnega odbora UJU v Beogradu.

Na seji Glavnega odbora UJU dne 12. marca t. l. v Beogradu je bilo sklenjeno: 1. Da se ojači delo na organizovanju okrajnih učiteljskih društev in se razpiše mesto enega uradnika za administrativne posle UJU. 2. Naročnina za »Narodno Prosveto« se poviša na 60 Din., ker se je tisk in uprava znatno podražila.

Iz poverjeništva UJU v Ljubljani.

— **Člani odseka za revizijo osnutka** šol. zakona (Iv. Dimnik, Dostal, Fleré, Grum, Hudé, Jedrlinić, Lapajne, Lésica, Plesničar, Waschtetova) se sklicujejo k skupni seji dne 12. t. m. ob 8. uri zjutraj v Ljubljani v Učit. Tiskarni (pisarna strokov. tajništva). Odsekovi člani naj bodo pripravljeni, da se seja v četrtek nadaljuje. Gradivo naj prinese vsak seboj.

— **Vse tovariše in tovarišice,** ki so predelali »Načrt zakona o državnih činovnikih«, o katerem smo poročali v zadnji štev. »Uč. Tov.« pod rubriko »Iz poverjeništva UJU v Ljubljani« pozivamo, da pošljejo svoje pripombe na poverjeništvo UJU v Ljubljani. Ker se za podatke **zelo** mudi in ni mogoče izvesti obravnave potem okr. društvenih zborovanj ali vsaj odborovih sej, se da tem potom prilika vsem članom, da na reviziji sodelujejo.

Društvene vesti.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje dne 20. aprila v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma točno ob 10. uri po sledečem sporedu: 1. Poročilo predsednika. 2. Razgovor o nameravani ustanovirvi Učiteljskega doma v Mariboru. (Tov. Hren.) 3. Organizacija kmetijsko-nadaljevalnih šol. (Tov. Klemenčič.) 4. Slučajnosti. Udeležba je za vse članstvo obvezna. Odsotnost se mora opravičiti.

+ **UČITELJ. DRUŠTVO KRANJSKEGA OKRAJA** je zborovalo 24. marca 1922. v Kranju. Tajniško poročilo. Odborova poročila naj bi bila v splošnem nekaka kronika vsega učiteljskega gibanja, ne samo v notranjosti društvenega okrožja, temveč tudi onega v najširšem in najožjem pomenu, t. j. v celotni Uniji, tako kot na licu mesta vsakega posamnega učitelja. Da pa bi bilo to mogoče, naj bi sleherni voditelj obveščal o vseh prireditvah in delovanju posamnih učnih moči v domačem šolskem okolišu. Ob sklepu lista naj tedaj tajnik poda bilanco vsega prosvetnega in organiziranega poslovanja, kar bode delavnost brezdvomno podžigalo, ali vsaj vzdrževalo v ravnotežju, obenem pa se nam omogoči obračunavati s klevetniki šole in učiteljstva. **Predavanja.** Na jesenskem zborovanju je predaval tov. Mihelič Josip »O pouku manj nadarjenih«; »O srbskem seljaku« je predaval tajnik v Kranju, Domžalah in na akademskem večeru za kranj. okraj, tov. nadzor. Rus je razpravljal »O novih tiskarnah,« tov. Sepacher »O vsprejemih v srednje šole,« več predavanj je priredilo meščansko učiteljstvo v Tržiču (teme nam niso prijavljene, prosimo, da to store naknadno), tov. Mihelčič pa se je bavil s »Kmetijsko strokovno naobrazbo.«

Hospitacije. V podkrepljenje svojega lanskega referata o »kmetijski kemiji,« je priredil tajnik v Cerkljah z otroci 6. ravreda javno hospitacijo »O rastlinskem življenju,« ki se jo je udeležilo 40 učnih moči kranjskega in sosednega kamniškega okraja.

Igre. (Šolski odri.) Lepe in zanimive šolske predstave so priredile šole v Kranju, Tržiču (lasten oder) Velesovem, Predvoru, Kovoriu, Podbrezju in v Cerkljah. Želeti je, da se igre — če le mogoče — vrše v nevtralnih t. j. šolskih prostorih. Učiteljstvo iz obližja naj prireditelje s svojo udeležbo moralno podpira, vsaj namena predstav vendar ne iščemo v gmotnih uspehih.

Društva. Pri prosvetnih društvih se pohvalno odlikujejo g. nadzornik in vse učiteljstvo v Kranju, Trebiji, Poljanih, Škofji Loki, Železnikih, v Selcih, Tržiču.

Učiteljskemu konviktu je članstvo vplačalo nad 100.000 K brezobrestnega posojila. Kdor je zaostal z obroki, naj pohiti, da dopolni častno obvezo. Bloki v podporo konviktu naj se čimpreje razprodajo.

Članstvo je od 108 naraslo na 115. (66 učiteljic, 49 moških). Moči društva ne cenimo po številu članov, temveč po kakovosti organizacije; ta pa se kvalificira po stanovski disciplini, ki zahteva, da se manjšina na zunaj podvrže večini in nastopa kot neokrnjena jednota. Kot vzgojitelji mladine kažimo svetu, da znamo ob resnih trenotkih brzdati tvoje strasti, držeč se gesla: »V slogi je moč!«

Okrajna konferenca. Na predlog predsednika se odkloni povabilo okraj. šol. sveta, da bi se udeležili uradne konference proti polovičnim dijetam. Če se iste vsem uradnikom izplačujejo v polnem znesku, bi smeli enako mero zahtevati tudi mi. Za letošnjo konferenco proračunjena vsota naj se naslednje leto dopolni, da bode mogoče učiteljstvu izplačati postavno določene zneske.

Namesto konference pa bode društvo zborovalo še enkrat pred sklepom leta. Kot referenta se priglasita gg. tov. Miklavčičeva in tov. Horvat.

Blagajniško poročilo navaja prejemkov 35.043, stroškov 34.852 K preostanka 190 K. Bilanca izkazuje 12.671.81 aktiva, 4399.01 pas. in 8.272.80 K čistega premoženja. Preglednica gdč. tov. Malijeva — predlaga absolutorij, ker je vse v redu. Sprejeto.

Ga. tov. Miklavčičeva izjavi, da se je kot zastopnica učiteljstva vdeležila UJU v Zagrebu, ker ji mora biti znano vse organizačno gibanje učiteljstva. Tajnik je bil radi šolsko-političnih sodnih obravnav zadržan, da bi zastopal društvo, zato naj se njej izplača potnina. Soglasno sprejeto s pripombo, naj v bodoče poverjeništvo UJU povrača potnine zastopnikom učiteljstva v viš. šol. svetu, ker so isti izvoljeni od vsega učiteljstva, ne pa samo od posamnih okrajev.

Blagajnik zahteva, naj izvoli vsaka šola svojega zastopnika, ki mu naj prijavlja vse premembe članstva, zbira novih članov in članarino, ki jo je poravnati v 3 mesečnih obrokih po položnicah. Za opomine se v bodoče računa po 1 Din. Pred novim letom je polno članarino vplačalo 76 članov, po novem letu 30, na dolgu pa jih je še 5. (Zahteva po imenih za sedaj ni prišla do veljave.)

Na predlog gospe tov. Miheličeve se določi članarina na letnih 72 Din.

Predsednik naznanja, da se sezida v Kranju Narodni Dom, ki bomo tudi mi učitelji iskali v njem gostoljubnosti za svoje prireditve. Na njegov predlog se kupi v ta namen 20 deležev a K 20.

Meščanski učitelji iz Tržiča izjavljajo po rav. tov. Lajovicu, da ostanejo včlanjeni v društvu.

Predavanje »O notranjem in zunanjem življenju rastlin,« je prav poljudno predaval tov. Vidic Anton iz Velesovega. Vsebina je tako zanimiva, da bode marsikateri poslušalec posegel po strokovnih knjigah in se vživel s skrivnostno življenje tihožitja s tako ljubeznijo do prirode, kakor je to storil predavatelj. Splošno odobravanje mu je bilo častno priznanje.

Pravice učiteljstva. »Kdaj zasijejo učiteljstvu resnično boljši dnevi?« je zaklicala tov. gdč. Urbančič, ki je prav energično zahtevala, naj pride pravica res do veljave. Vse, ki so pod prejšnjim režimom trpele, so z veseljem pozdravile odlok, ki se v njem napoveduje, da bo odslej pri oddaji služb odločevala kvalifikacija, službena leta in družinske razmere. Praksa pa nas je poučila, da še ni izginila doba pritiskanja kljuk. Izvenšolsko delovanje naj se ne upošteva pri podeželskih enorazrednicah, ki imajo poleg korektur še 32 teden. ur pouka.

Tov. Miklavčičeva pojasni, kako težavna je odločitev pri oddaji služb, ker ima vsak kompetent toliko priporočil nadzornikov z ozirom na družinske, šolske in izvenšolske razmere, da se po cele ure pretresa o posameznih mestih, predno je mogoče preiti na glasovanje. V važnih zadevah, naj vsakdo razloži zastopnikom svoje težnje, tega pa naj se ne smatra za pritiskanje kljuk.

Sadjarske tečaje priredi tov. nadzor. Črnagoj za učiteljice enorazredničarke, ki nimajo kmetijsko-vrtnarske predizobrazbe — tako poroča nadzor. Rus.

Odbor. Po vzkliku se voli sledeči odbor: Fran Luznar, preds. Janja Miklavčičeva namestn., Josip Lapajne, tajn., Sepacher Anton, blag. — odborniki: ga. Slaparjeva, Josip Brtoncelj, Lajovic Albin.

Interpelacije. Rav. Lajovic interpelira predsed., zakaj da ni dal na dnevni red njegovega poročila »Nadzornik in organizacija«. Predsednik izjavi, naj o tem poroča na naslednjem zborovanju.

Plačevanje proviz. učiteljstva. Tov. Potočnik predlaga, naj se društvo zavzame, da se novi način plačevanja učiteljev (za nazaj) uvede šele pri novovstopivših začasnih učiteljih, ker bi bili sicer preveč prizadeti, če se sedanjim prov. učiteljem ustavi ena mesečna plača. Nadz. Rus pojasni, da je že urejeno tako, kakor je tov. Pogačnik želel.

Sprejem v srednje šole. V višjem šol. svetu je g. rav. Wester pojasnjeval, da je nezadostna predizobrazba kriva, če otroci ne morejo shajati v sred. šolah.

Temu moramo oporekati, ozir. zavrniti krivdo na gospode srednješol. ravnatelje, ki sprejemajo otroke brez obiskovalnih spričeval, in to še proti volji ljudskošolskega učiteljstva (slučaj Kranj.) Duševno zmožnost vendar lažje presoja učitelj, ki ima otroka vse leto v razredu, kakor profesor, ki se hoče v pol ure prepričati o sposobnosti otroka. Kdor ga sprejme, ta naj nosi odgovornost, ne pa je zavračati na našo šolo.

UJU se stavlja vprašanje: 1. Katera listina nadomestuje obiskovalno spričevalo? 2. Ali imajo voditelji osnov. šol še kaj vpliva na vsprejemu v sred. šole? Tov. ravn. Lajovic opozarja, naj se na javne napade odgovarja javno — v časopisih. Dopisniki so bili že lani izvoljeni.

Tiskarna. Ob 15. uri si je učiteljstvo ogledalo novoprirejeno tiskarno.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl **Socialna zaščita dece in mladine.** Dr. J. Goršič. Tiskovna zadruga. Str. 126. Din 10.—, po pošti 75 p več.

—kpl **»Sokolič,« list za jugoslovenski sokolski naraščaj,** izhaja vsak mesec ter stane vse leto 12 Din., pol leta 6 Din. Na naročila brez istodobne vposlane naročnine se ne oziramo. Dopise je pošiljati na naslov: Uredništvo »Sokoliča« (Jugoslovenski Sokolski Savez) v Ljubljani, Narodni dom. Upravništvo je v Učiteljski tiskarni v Ljubljani. **kamor je pošiljati tudi naročnino.**

Vsak Jugoslovan mora biti član „Jugoslovanske Matice!“

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Štev. 1708.

RAZPIS NADUČITELJSKIH IN UČIT. SLUŽB.

Na osnovnih šolah prekmurskega okraja se vsled odloka višjega šolskega sveta z dne 21. marca 1922, štev. 3652, razpisujejo nastopne nadučiteljske in učiteljske službe s slovenskim učnim jezikom v stalno namesetitev:

1. Na štirirazrednici **v Beltincih** nadučiteljska služba, eno mesto učitelja, 2 mesti učiteljic. (Nadučitelj, ki bi opravljal tudi kantorsko službo, ima v šoli prosto stanovanje.)
2. Na trirazrednici **v Cankovi** nadučiteljska služba, eno mesto učitelja in eno mesto učiteljice. —
3. Na dvorazrednici **v Črenšovcih** nadučiteljska služba ter eno mesto učiteljice.
4. Na dvorazrednici **v Dol. Bistrici** nadučiteljska služba ter eno mesto učiteljice.
5. Na trirazrednici **v Tišini** po eno mesto nadučitelja, eno za učitelja, eno za učiteljivo.
6. Na petrazrednici **v Murski Soboti** mesto nadučitelja, po 2 mesti za učitelje, dve za učiteljice.
7. Na petrazrednici **v Dol. Lendavi** mesto nadučitelja, po dve mesti za učitelje, dve za učiteljice.

Pravilno opremljene prošnje — za nadučiteljska mesta se zahteva učna usposobljenost za katol. verouk — je vlagati do 16. aprila 1922 po predpisani službeni poti in sicer glede rk. verskih šol pod zaporedno štev. 1 do 5 na zadevni krajni šolski svet, glede državnih šol pod 6 do 7 na okrajno glavarstvo, šolski oddelek v Murski Soboti.

Vodja urada:
Lipovšek s. r.

Štev. 292/3.

RAZPIS SLUŽBE.

Po odredbi višjega šolskega sveta se razpisuje v stalno nameščenje nadučiteljsko mesto na šestrazrednici v **Prevaljah.**

Pravilno opremljene prožnje je vlagati po predpisani službeni poti do dne

30. aprila 1922

pri podpisanem okrajnem šol. svetu.

Okrajni šolski svet v Prevaljah
dne 2. aprila 1922.

Katera upokojena učiteljica, ali pa tudi aktivna, ki slučajno nima službe, bi hotela iti za nekaj mesecev v Gotenico p. Kočevska Reka h gospej Mariji Steltzerjevi, da bi **poučevala njeni hčerki?**

Plača po dogovoru.